

Senter mot etnisk diskriminering

LIK BEHANDLING • LIK MULIGHET • LIK RETT

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO
For: Inger Gran

Sosialdepartementet	
Saksnr.: 200302846	Dok.nr.: 27
Arkivkode: 671.0	Journ.dato: 18.02.04
Avd.: SPA/SAN	Saksbeh.: MER
U.off.:	

Deres ref
03/02846

Vår ref
04/19 AHA - 2

Dato
17 februar 2004

Senter mot etnisk diskriminering er et uavhengig forvaltningsorgan som ble opprettet ved kgl. res 11.09.98. Senteret har to hovedoppgaver. Vi skal kartlegge omfanget av diskrimineringsproblemet i Norge, og vi skal dessuten yte rettshjelp til personer som føler seg diskriminert på grunn av trosbekjennelse, rase, hudfarge, eller nasjonal eller etnisk opprinnelse. Ytterligere informasjon om Senteret kan De finne på våre hjemmesider på internett; www.smed.no

Høring: forslag til endringer i alkoholloven

Senter mot etnisk diskriminering ("SMED") viser til høring om forslag til endringer i alkoholloven, hvor SMED ble invitert til å kommentere punkt 2.15 som omhandler diskriminering på skjenkesteder særskilt.

SMED er positive til at overtredelse av diskrimineringsforbud kan føre til inndragning av skjenkebevilgning. SMED er imidlertid kritisk visse sider av lovforslaget, og vil nedenfor kort redegjøre for våre kritiske merknader.

Utestedsdiskriminering er et problem innenfor deler av utelivsbransjen. SMED viser her til NOU 2002:12 punkt 4.6.2 Diskriminering på utesteder. Det foreligger imidlertid *svært få* domfellelser for overtredelser av § 349 a), og – så langt SMED er kjent med – kun noen få saker hvor det er utferdiget og vedtatt forelegg. Årsakene til at § 349 a) i liten grad har fungert preventivt er sammensatt, men en *meget lav risiko* for domfellelse er åpenbart en del av forklaringen.

Som et resultat av dette foreslås det i NOU 2002:12 punkt 16.3.2 en egen bestemmelse om stengning av serveringssteder (skjenkesteder) som overtrer diskrimineringsforbudet i lov om vern mot etnisk diskriminering, i tillegg til oppreisningsansvar overfor den som utsettes for diskriminering. SMED inntar begrunnelsen for lovforslaget:

Utestedsdiskriminering er imidlertid et særskilt problemområde, der oppreisning i mange tilfeller ikke vil være en tilstrekkelig reaksjon. For det første vil oppreisningskrav overfor enkeltpersoner ofte ikke gi de ansvarlige for utestedet (eierne, ledelsen, styret) tilstrekkelig oppfordring til å forebygge etnisk diskriminering. Skal man søke å bekjempe etnisk diskriminering ved utesteder på en effektiv måte, er det vesentlig at loven også inneholder reaksjonsmuligheter overfor selve utestedet. For det annet er oppreisning heller ikke et tilstrekkelig virkemiddel i bekjempelse av etnisk diskriminering der diskrimineringen i større eller mindre grad direkte skyldes utestedets ledelse eller eiere. Hensynet til reaksjonens effektivitet taler for å bygge reaksjonsadgangen ytterligere ut, med en særskilt ordning tilpasset utestedsdiskrimineringens særlige karakter.

Lovutvalget mener derfor at det bør innføres en mer utdøende adgang til stengning av serveringssteder og andre utesteder i tilfeller som faller inn under utkastet til ny diskrimineringslov. En slik adgang vil effektivisere vernet mot etnisk diskriminering på et viktig problemområde.

Lovforslaget innebærer at tingretten etter begjæring fra Diskrimineringstilsynet skal ha adgang til å nedlegge påbud om stengning av virksomheten for en begrenset tidsperiode, der diskrimineringen er av graverende karakter, f eks ved gjentatt diskriminering eller dersom utestedets ledelse instruerer personalet om ikke å slippe inn personer med en bestemt etnisk

opprinnelse mv.

SMED mener at forslaget til endringer i alkoholloven ikke er tilstrekkelig vidtrekkende til å kunne fungere som et effektivt vern mot denne form for diskriminering.

SMED vil fremheve at lovforslaget bør gis samme lovtekniske utforming som er foreslått i lov om vern mot etnisk diskriminering, slik at overtredelsen kan være "gjentatt, vedvarende eller alvorlig". I praksis vil dette kunne innebære at en enkeltstående instruks fra daglig leder – eller annen person med tilsvarende myndighet - om ikke å slippe inn f eks menn med afrikansk etnisk opprinnelse, vil i seg selv kunne lede til inndragelse av skjenkebevilling, nettopp fordi instruks må sies å gi uttrykk for en alvorlig form for utestedsdiskriminering (rasisme). SMED foreslår på den bakgrunn å endre § 1-8 tredje ledd slik:

"... , eller dersom det skjer gjentatt, vedvarende eller alvorlig ulovlig diskriminering ved utestedet".

SMED ser av høringsnotatet at Sosialdepartementet vurderer å innta en henvisning til lov mot etnisk diskriminering i alkohollovens vandelsbestemmelse samt å koble stengningsbestemmelsen til brudd på lov mot etnisk diskriminering. Tatt i betraktning de vurderinger som ble gjort av utvalget som utredet lov om vern mot etnisk diskriminering, jf ovenfor, er det utvilsomt viktig at gjentatte brudd på diskrimineringsforbudet i en ny lov kan lede til tap av bevilling (stengning).

Etter vår vurdering er det ikke behov for å legge opp til en prosess med etterfølgende lovendring dersom lov om vern mot etnisk diskriminering vedtas i nåværende form. Det er etter vår vurdering tilstrekkelig med en presisering i proposisjonen hvor det fremgår eksplisitt at dersom det vedtas en lov om vern mot etnisk diskriminering, og et utested bryter loven "gjentatt, vedvarende eller alvorlig", kan skjenkebevillingen inndras. Lovteksten i sin nåværende utforming er ikke til hinder for at slike lovbrudd også danner grunnlag for å inndra skjenkebevilling.

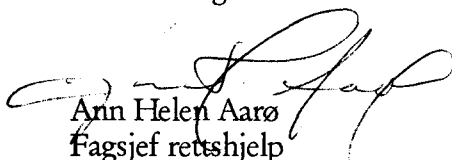
SMED vil for øvrig vise til høringsforslag til endringer i serveringsloven punkt 9.3.2 Departementets vurdering, er eksplisitt uttalt at det ikke er et krav om at lovbruddet er sanksjonert strafferettslig for at det skal kunne lede til at lovbruddet er "uforenelig med drift av serveringssted". Når det gjelder praktiseringen av bestemmelsen skriver departementet:

"A rgjørende for om bevilling kan nektes/stedet stenges på grunnlag av lovovertrædelsen avhenger av hvor nært knyttet opp mot virksomheten lovbruddet er, hvor grovt bruddet er og om det er tale om gjentatte overtredelser. Er det tale om et grovt lovbrudd vil en enkelt overtredelse alene kunne være tilstrekkelig for å nekte bevilling/stenge stedet."

::*

Dersom det skulle være noen spørsmål kan undertegnede, Ann Helen Aarø, kontaktes direkte.

Med vennlig hilsen

Ann Helen Aarø
Fagsjef rettshjelp